

Düzce kazasının Şerefiye mahallesinden İbrahim Haliloğlu Adil Güsar'ın cezasının affı hakkında Türkiye Cumhuriyeti Millî Birlik Komitesi Kararı

(Resmî Gazete ile ilân : 12 . 5 . 1961 - Sayı : 10805)

Karar No.
50

Yayladağı Asliye Ceza Mahkemesinin 10 . 6 . 1959 gün ve 959/52-77 sayılı hükmüyle 5 ay hapse ve 24 lira 65 kuruş para cezasına mahkûm edilmiş olan piyade üsteğmenliğinden emekli 1335 doğumlu İbrahim Haliloğlu Adil Güsar'ın her iki cezası hukuki neticeleriyle birlikte affedilmiştir.
5 Mayıs 1961

Başbakanlığa yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 8 . 5 . 1961 587

İhtira Beratı Kanununun 2 ve 3 ncü maddelerinin tefsirine mahal olmadığına dair

(Resmî Gazete ile ilân : 12 . 5 . 1961 - Sayı : 10805)

Karar No.
51

23 Mart 1879 tarihli İhtira Beratı Kanununun 2 ve 3 ncü maddelerinin tefsirine mahal olmadığına dair Geçici Komisyonca hazırlanan aşağıdaki rapor, Kurucu Meclis Birleşik toplantısının 8 . 5 . 1961 tarihli 12 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.

8 Mayıs 1961

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuza havale buyurulan İhtira Beratı Kanununun 2 ve 3 ncü maddelerinin tefsiri hakkında Millî Birlik Komitesi Üyesi Sami Küçük ve arkadaşları tarafından verilen önerge ve ekleri komisyonumuzca tetkik ve müzakere olundu.

23 Mart 1879 tarihli İhtira Beratı Kanununun 2 nci maddesinde «Sanayice yeniden bir netice ve eser vücuda getirmek ve bunların husulü için vesaiti cedide ihdas veyahut malûm olan vesaiti bir sureti cedidede istimal eylemek muhteriatan addolunur» denilerek ihtiranın tarifi yapılmış bulunmaktadır.

Bu kanuna göre;

- a) Sanayice yeniden bir netice ve eser vücuda getirmek;
- b) Bunların elde edilebilmesi için yeni vasıtalar bulmak veyahut bilinen vasıtaları yeni bir şekilde kullanmak;

Üzere iki nevi ihtira beratı ortaya çıkmakta olup, (a) fıkrasında madde, (b) fıkrasında ise usul ihtiraları kabul edilmekte ve usul bakımından verilen berat dolayısıyla o usulle elde edilen madde de himaye görmektedir.

Kanunun 3 ncu maddesinde ise, evvelâ terkiyatı saydelâniyeye ve her nevi edviye ve mualecâta ve saniyen umuru maliyeye ve muamelâtı sarrafiyeye dair lâyhalar için berat itası caiz olmadığı hükmü mevcuttur. Binaenaleyh 2 nei maddede belirtilen madde ve usul ihtiralarının müstahzarlara ve 767 sayılı Türk Kodeksi hakkındaki Kanunun 4 ncu maddesinde zikir ve tarif edilen ilâçlara taallûku halinde berat verilmesinin caiz olmayacağı ve berat verilmiş olsa dahi İhtira Beratı Kanununun 36 nei maddesi mucibince bu beratın hükümsüz sayılması gerekmektedir.

Tatbikatta ihtiram tescili için Sanayi Bakanlığına yapılan müracatte, bu Bakanlık talebin mevzuat hükümleri dairesinde yapıp yapılmadığını; mevzuun, kanunun 2 nei maddesi şumulüne girip girmediğini tetkik ederek müracaatin mevzuat hükümlerine göre yapıldığını ve 2 nei madde hükmüne girdiğini tesbit ettiği takdirde müracaat sahibine berat vermektedir. 3 ncu madde muvacehesinde terkiyatı saydelâniyeye berat verilmemekle beraber bir ilâcın kimyevi madde ismi ihtiraa müemel ünvan verilmek suretiyle, ilâçlar için berat istenildiği ve verildiği görülmektedir.

Bu hal, yukarda işaret edilen hükümlere aykırı olarak memlekette bir ilâc inhisarı yaratmaktadır.

Yukarda belirtilen müstahzar ve ilâçlara kanunun 3 ncu maddesi mucibince, mualecat tâbiinde madde ile birlikte usul de mündemiç bulunduğundan, berat verilmesi caiz değilken, berat verilmiş olursa, bu hale ittila kesbeden tescil makamı, kanunun 36 nei maddesine dayanarak, bu gibi beratları re'sen iptal etmeye yetkili bulunduğu halde bugüne kadar ilâçlara verilen beratların iptali eihetine gidilmiyerek tatbikatın bu yolda yürütüldüğü anlaşılmıştır.

İlâçlara, kimyevi adlarının gösterilmesi suretiyle usul beratı alınması neticesi olarak ihtira beratı sahiplerinin elde ettikleri inhisar yüzünden memleketin büyük döviz kayıpları olmakta; halk da bâzi hayati ehemmiyeti haiz ilâçları birkaç misli yüksek fiyatla almak durumunda bırakılmaktadır.

Bir misalle bu ciheti belirtmek, hâdisenin aydınlanması bakımından faydalı mülâhaza edilmektedir.

Chloramphenicol kimyevi maddesi, milletlerarası kodekste bir ilâc olarak bu isimle kayıtlı bulunduğu halde, memleketimizde; «Terapötik olarak kıymetli esterler ve bunları elde etmeye mahsus usul» unvanı ile beratı alınmış bulunmaktadır. Burada kıymetli esterler diye ilâcın kimyevi ismi zikredilerek esas ilâc ismi saklanmıştır. Bu suretle elde edilen fiili inhisar hakkının kullanılmasından fiyat tekeli yaratılmış ve dünya piyasalarında bir kilosunun fiyatı 50-55 dolâr civarında iken mezkûr beratı almış bulunan firma ve lisansiyeleri tarafından 110-150 dolâr üzerinden memleketimize ithali suretiyle yılda 800 000 dolâr yani 7 200 000 Türk Lirası döviz ziyana sebebiyet verildiği gibi, müstehlîk de bu ilâca 6-7 lira yerine 14-15 lira ödemek zorunda bırakılmaktadır.

Buna ilâve edilecek birçok misaller daha vermek mümkündür. Bu meyanda Oxytetracycline ve buna benzer antibiyotiklerden uğranılan döviz ziyanının yekûnu yılda 38 200 000 Türk Lirasıdır. Bunun halka inikâsı ise, 15 liralık ilâca 50-55 lira ödemek suretiyle tecelli etmektedir.

İhtira Beratı Kanunu muvakkati, bu gibi suiistimalleri önlemek için, ilâçlara ihtira beratı verilmesini önleyici mahiyette olduğu gibi, milletlerarası anlaşmalarda yer alan hükümler de, millî kanunumuzun bu suretle tatbikına mâni teşkil etmemektedir. Çünkü iltihak eylediğimiz sınaî mülkiyetle ilgili milletlerarası anlaşmalarda, bilhassa 6894 sayılı Kanunla tasdik ettiğimiz sınaî mülkiyetin himayesine mahsus 20 Mart 1883 tarihli muaddel Paris İttihadı Mukavelenamesinin 2 nei

maddesi, bu anlaşmaları imza eden devletlerin vatandaşlarına, kendi vatandaşlarımıza tatbik edilen hususlardan gayri bir hususun tatbikini âmir değildir.

Yukarıda belirtilen sebeplerle, İhtira Beratı Kanununun 3 nci maddesine göre, 767 sayılı Türk Kodeksi hakkındaki Kanunun 4 nci maddesinde kayıtlı, tababeti beşeriye ve hayvaniyede ilâç gibi müstamel bütün tıbbi nebatat ile basit veya mürekkep uzvi ve gayriuzvi kimyevi maddeler yani ilâçlar için berat verilmemesi; her hangi bir kimyevi maddenin istihsal usulü için berat verilmiş olsa bile, bu kimyevi maddenin ilâç olduğu tesbit edildiğinde İhtira Beratı Kanununun 36 nci maddesi mucibince beratı veren makam tarafından iptal edilmesi gerekir

Hulâsa olarak

İhtira Beratı Kanununun 3 nci maddesi hükmü, bahis mevzuu terkiyatı saydelâniyeye, her nevi edviye ve mualecata her ne nam, sebep ve usulle olursa olsun berat verilmesine müsait değildir.

Bu itibarla talebedilen bu gibi ihtiralara, kanunun 2 nci maddesindeki «madde» ve «usul» beratı hükmüne uygun bulunsa bile 3 nci madde hükmü muvacehesinde berat verilmemesi ve verilmiş olan bu kabîl beratların hükümsüz addedilmeleri gerektiğinden yanlış tatbik gören sözü edilen 3 nci maddenin, bu yanlış tatbikat sebebiyle ayrıca tefsirine mahal bulunmadığına oy birliğiyle karar verildi

Başbakanlığa yazılan tezkerenin tarih ve numarası

9 5 1961 4/7

Kurucu Meclis Tutanak Dergisi

Cilt Sayfa
2 63.73,73:75,75

[Birleşim 12 — 27 Sıra Sayılı basmayazı Kurucu Meclis 12 nci Birleşim Tutanak dergisine bağlıdır.]

Temsilciler Meclisi Üyesi Rifat Çini'nin dokunulmazlığı hakkında

(Resmî Gazete ile ilâm : 23 . 5 . 1961 - Sayı : 10812)

Karar No.

52

3008 sayılı İş Kanununa muhalefetten sanık Temsilciler Meclisi Üyesi Rifat Çini'nin, 157 sayılı Kanunun 6, 8 nci maddeleriyle bir kısım maddeleri yürürlükte bulunan eski Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 180 nci maddesi gereğince, iddia edilen suçun mahiyetine göre yasama dokunul-